

فوت و فن کلکسیونر شدن

مجموعه داری تفریح جالبی است که می تواند فواید مثبتی برای جنبه های فردی و اجتماعی

شخصیت شما داشته باشد

فاطمه قاسمی | روزنامه نگار

برای بچه های قدیم، مثلا دهه پنجاه و شصتی ها، زمانی جمع آوری عکس باز بگران یا بریدن پوستر فوتبالیست ها از نشریه های ورزشی و فیلم و جسیباندن آن ها در یک دفتر، جعبه ای پر از انواع پاک کن، ماشین اسباب بازی، عروسک های تخم مرغ شانسی و... از پرطرفدارترین سرگمی های دوره نوجوانی شان بود. با وارد شدن به دنیای جوانی روند مجموعه داری به جمع آوری سنگ ها و صدف دریایی، تمبرها، سکه ها، اسکناس و غیره تغییر می کند. به اشیایی مشابه که در کنار هم قرار گیرند مجموعه یا کلکسیون و به فردی که این مجموعه را گردآوری می کند مجموعه دار و کلکسیونر گفته می شود. وجه تمایز این اشیا، رنگ، اندازه، شکل و تفاوت های جزئی و کلی در ظاهر است. در بسیاری از کشورها مجموعه داری یک نوع حرفه و سرمایه گذاری محسوب می شود و دیدگاه مجموعه دار دیدگاهی اقتصادی است. جمع آوری جواهرات گرانبها مانند کلکسیون جواهرات الیزابت تیلور یا خودروهای لوکس مثل مجموعه ماشین های لوکس دیوید بکام و تابلوهای نقاشان بزرگ جهان مثل تابلوهای نقاشی استیون اسپیلبرگ، مثال هایی است که می توان به آن ها اشاره کرد. در این پرونده به دلایل جذابیت مجموعه داری، تاثیراتش و خرده کاری هایش می پردازیم.

کلکسیونرهای ایرانی چه کسانی هستند؟

بنا به دلایلی از جمله سرعت، مطرح شدن در اخبار، تصرف به زور، مالیات و... برخی از مجموعه دارها به نمایش مجموعه های شان تمایلی ندارند. با وجود این برخی از مجموعه داران مطرح ایرانی را که کلکسیون های خود را سانه ای کرده اند، معرفی می کنیم.

❖ فرهاد هواخواه متولد سال ۱۳۴۲ و ساکن شهر بجنورد، کلکسیونی از ماشین های اسباب بازی دارد. وی که تعمیرکار خودروهای سنگین است، از ۴۰ سال پیش مبادرت به جمع آوری این مجموعه ۱۵۰۰ عددی کرده است.

❖ محمد صالح عبدالصمدی در طول حدود ۷۰ سال و اولین بار از سال ۱۳۲۷ مجموعه ای از هشت هزار مداد رنگی را از ۴۹ کشور جهان گردآوری کرده است. او امیدوار است که بتواند همچنان این مجموعه را بزرگتر کند و بهر کورد جهانی که حدود ۱۲ هزار مداد است، برسد. هم اکنون از نظر تعداد مداد جمع آوری شده رتبه اول کشور و از نظر قدمت مدادها در جهان رتبه اول را دارد.

❖ حافظ نظری بیش از ۸۵۰ دوربین عکاسی دارد. دوربین ها حتی پرورش و اتیکت قیمت هم دارند. این دوربین ها قدمتی بسیار دارند، مثل دوربین فیلم برداری صامت ساخت کشور آلمان با قدمتی ۸۰ ساله یا دوربین کوچک جاسوسی ساخت آلمان غربی و چندین دوربین شکاری.

❖ سید احمد عطایی به گواه سازمان میراث فرهنگی، بزرگترین مجموعه دار ایرانی با بیش از ۶۶ مجموعه اشیا در طول ۳۵ سال است. از جمله صاحب بزرگترین مجموعه موتورسیکلت ایران که ۲۷۳ موتورسیکلت از دوره جنگ جهانی دوم تا ۳۵ سال پیش، سه فروند هواپیمای گلابدینگ و ۲۵ دستگاه اتومبیل از سال ۱۹۲۸ است.

❖ حسین روان پور متولد ۱۳۲۵ با گردآوری بیش از ۲۵ هزار کبریت در حدود ۵۰ سال یک مجموعه نفیس دارد. در کلکسیون وی اولین تبلیغ بانک ملی، طولانی ترین و کوچک ترین کبریت جهان، اولین کبریت ایران و کبریت های مناسبی به چشم می خورد.

❖ شعله جلیلی متولد ۱۳۳۳ در تبریز مجموعه دار کشف های تاریخی و سنتی ایران است. او عضو انجمن گردشگری ایران و پژوهشگر پاپوش های سنتی ایرانی است و بیش از ۲۰۰ جفت از این کشف ها را با سختی فراوان شناسایی کرده است.

چرا مجموعه داری جذاب است؟

انگیزه آن ها از ادامه فعالیت مجموعه داری خواهد شد. برای مثال، مجموعه سکه از تنوع قیمتی زیادی برخوردار است. یعنی نوجوانان با صرف هزینه بسیار اندک می توانند سکه های رایج را که در بین مردم در گردش است جمع آوری کنند. در ادامه این مجموعه داران به فکر گسترش کلکسیون خود می افتند و سکه های قدیمی تر را که از چرخه پولی خارج شده اند خریداری و جمع می کنند. با گذر زمان، سکه های جمع آوری شده با ارزش تری می شود و با افزایش توان مالی و انگیزه این افراد در بزرگسالی برای داشتن سکه های کمیاب تر و ارزش تر، به این نتیجه می رسند که باید سکه های کسری مجموعه خود را تهیه کنند. بدین ترتیب یک کلکسیونر نوجوان تبدیل به یک مجموعه دار حرفه ای با گنجینه ای گران بهای می شود.

مجموعه های ساده برای جمع آوری کدام اند؟

برای انتخاب یک نوع مجموعه عواملی چون علاقه، توان مالی، ارزش افزوده و بازگشت سرمایه حائز اهمیت است. توان مالی فرد علاقه مند باید با قیمت اشیایی که در مجموعه خود جمع آوری می کند، مطابقت داشته باشد. تمبر، سکه، اسکناس، کبریت، عکس، لیوان، تسبیح، فندک و... از رایج ترین سرگرمی های مردم در سراسر دنیا است. هر موضوع نایاب که گردآوری آن مشکل تر یا گران تر باشد، طبعاً کمتر می تواند کلکسیون شود. برای نمونه، مجموعه اتومبیل های کلاسیک، سنگ های قیمتی، فرش های نفیس، کتاب های خطی، تابلوهای نقاشی و... نیاز به میزانی از توانایی مالی دارد که تنها از عهده ثروتمندان برمی آید و افراد با درآمد کمتر می توانند یکی از مجموعه های

خطرات و مشکلات مجموعه داری چیست؟

همیشه افراد متقلب و سودجو در کمین هستند تا به هر شکلی از علاقه شما سوءاستفاده کنند. این افراد با آگاهی از این که چه اجناسی کمیاب و مورد توجه مجموعه داران است، به تولید و فروش نمونه تقلبی آن اجناس اقدام می کنند. متأسفانه زیاد دیده شده که مجموعه داران دچار زبان های فراوانی از این طریق شده اند. نکته دیگر این که چه کالایی ارزش خرید و نگهداری دارد. در بیشتر دسته های کلکسیونی مانند سکه، اسکناس، تمبر و... کتاب هایی هستند که به شکل تخصصی اقدام به راهنمایی و ارزش گذاری اجناس کلکسیونی کرده اند و به آسانی در دسترس هستند. بهتر است علاقه مندان تازه کار، با مراجعه به این کتاب ها و با استفاده از تجربیات متخصصان و مراجعه به فروشندگان معتبر و سرشناس، مجموعه خود را

تاثیرات مثبت مجموعه داری چیست؟

مجموعه داران به جمع آوری اشیایی سوق پیدا می کنند که با روحیات، استعدادها، علایق و فضایی که در آن زندگی می کنند مرتبط است و با به کارگیری دانش شان برای ترکیب آن ها در راه های جدید و ارائه یک ایده نو، دست به کار می شوند. احساس مسئولیت برای کسب نتیجه خوب در ما بالا می رود. تلاش مجموعه دار برای حفظ و مراقبت از موضوع جمع آوری شده، نشانه یک شخصیت کوشا برای رسیدن به هدف است.

❖ به روابط اجتماعی استحکام می بخشد. پیدا کردن افراد دیگر با علایق مشترک می تواند فرصتی باشد برای دوستی های بزرگ. ❖ راهی برای وارد شدن به یک حرفه و شغل است. کودکی که سنگ جمع آوری می کند ممکن است در بزرگسالی زمینه علاقه او به زمین شناسی تشدید شود.

❖ استرس و اضطراب را در ما کاهش می دهد. روان کساوان بر این باورند که برخی افراد اضطراب تنهایی خود را با جمع آوری اشیا رفع می کنند.

❖ به ترویج و تعالی فرهنگ، هنر و علم هر کشور می شود. چه بسا که مجموعه های تاریخی، فرهنگی و علمی در سال های بعد به مراکز علمی و تحقیقاتی اهدا شود و فایده عمومی تری پیدا کند.

بنا به گفته روان شناسان، اهداف افراد برای جمع آوری مجموعه ای از اشیا متفاوت است. معمولاً یکی از اهداف مجموعه داران، نمایش کلکسیون خود و دریافت تحسین و تمجید از بازدید کنندگان است. به این ترتیب بخشی از خصوصیت خود بزرگ بینی و نمایشگری فرد را ضا و باعث افزایش اعتماد به نفس در او می شود که این موضوع نکته منفی به حساب نمی آید و نشانه اختلال شخصیتی نیست بلکه نشانه نیاز درونی همه افراد به نمایشگری و دریافت باز خورد مثبت و تحسین است. برخی دیگر از تاثیرات مثبت مجموعه داری عبارتند از:

❖ مهارت های دیدن و دقت به جزئیات را تقویت و ما را به جست و جوگران حرفه ای تبدیل می کند.

❖ تفکرات ما را سازمان دهی می کند. از آن جا که طبقه بندی و ایجاد نظم بخش جدایی ناپذیر مجموعه داری است، این کار به تفکر و تصمیم سازندتر حتی در دیگر وظایف زندگی منجر خواهد شد.

❖ توانایی تشخیص الگوها را در ما افزایش می دهد. دسته بندی اشیا باعث افزایش توانایی ما در شناخت ویژگی های مشترک و شناسایی تفاوت ها در یک الگو می شود.

❖ میل به دانش بیشتر را در ما بیدار می کند. اشتیاق مان برای دریافت اطلاعات بیشتر درباره مجموعه ها، ما را به سمت یادگیری بیشتر سوق می دهد.

❖ باعث رشد خلاقیت می شود.

